

Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2025-0251

(mr. dr. S.O.H. Bakkerus, voorzitter, mr. D. van der Linden, mr. R.L.H. IJzerman, leden en mr. H.G.M. Spitsbaard, secretaris)

Datum uitspraak	27 maart 2025
Klacht van	De consument
Tegen	DAS Nederlandse Rechtsbijstand Verzekeringmaatschappij N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de verzekeraar
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit het Kifid reglement, de wetgeving en de verzekeringsvoorwaarden

Samenvatting

Rechtsbijstandverzekering. Samenhangende gebeurtenissen.

De consument vordert uitkering onder de rechtsbijstandverzekering van de advocaatkosten die hij heeft gemaakt in verband met een door de tegenpartij aangespannen procedure tot levering van aandelen aan toonder in een Surinaamse onderneming die de consument in 2018 op zijn naam heeft gesteld. De consument stelt dat hij deze aandelen van de tegenpartij heeft verkregen tot zekerheid van een door hem in 2011 en 2012 in tranches verstrekte geldlening. In januari 2012 is een bankrekening van de tegenpartij met een positief saldo op naam van de consument gesteld, die daarbij een nagenoeg gelijk bedrag aan de tegenpartij heeft uitgeleend. In het conflict over de tegoeden op deze bankrekening heeft de uitvoerder rechtsbijstand verleend tot de maximaal verzekerde som van € 60.000,-. De consument heeft toegelicht dat de in de periode oktober 2011 tot januari 2012 aan de tegenpartij uitgeleende bedragen contant werden betaald om te voorkomen dat daarop beslag kon worden gelegd. Het op naam van de consument stellen van de bankrekening had hetzelfde motief. De samenwerking tussen de consument en de tegenpartij om beslaglegging te voorkomen, moet daarom worden beschouwd als dezelfde gebeurtenis waarvan ook het conflict over de aandelen het gevolg is. Omdat het kostenmaximum van € 60.000,- voor deze gebeurtenis al is uitgekeerd door de uitvoerder, is hij niet gehouden om verdere kosten te vergoeden. De vordering van de consument wordt afgewezen.

1. Procedure

- 1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de verzekeraar en 4) de spreekantekeningen van de consument bij de mondelinge behandeling.

- 1.2 Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 3 december 202. Op de hoorzitting was de consument aanwezig. Namens de verzekeraar waren aanwezig: mr. [naam 1], advocaat en mr. [naam 2], advocaat.
- 1.3 Partijen hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat zij elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

- 2.1 De consument is medeverzekerde op een rechtsbijstandverzekering die is ingegaan op 1 april 2016. Op de rechtsbijstandverzekering zijn van toepassing de Algemene polisvoorwaarden 10-2020, hierna: de algemene verzekeringsvoorwaarden, en de Bijzondere polisvoorwaarden 122 (01-2018) DAS voor Particulieren Totaal, hierna: de bijzondere verzekeringsvoorwaarden.
- 2.2 De consument heeft tussen oktober 2011 en januari 2012 in tranches in totaal € 75.500,- in contanten renteloos uitgeleend aan een toenmalige vriend, hierna: de tegenpartij. En op 10 januari 2012 hebben de tegenpartij en de consument een bankrekening van de tegenpartij op naam van de consument gezet, waarbij de tegenpartij afstand heeft gedaan van alle aanspraken op bedragen die op de rekening aanwezig waren en nog zouden verschijnen. Beide partijen waren algeheel bevoegd om te beschikken over het saldo op deze rekening. Op 13 februari 2012 is een bedrag van € 482.346,31 gestort op de bankrekening afkomstig van de derdengeldenrekening van een advocaat. Blijkens een onderhandse akte uit 2012 heeft de tegenpartij een nagenoeg gelijk bedrag renteloos uitgeleend aan de consument.
- 2.3 Vervolgens zijn er tussen de consument en de tegenpartij geschillen ontstaan. Zo heeft de advocaat van de tegenpartij de consument op 20 mei 2015 gesommeerd om € 366.096,- aan de tegenpartij terug te betalen. Omdat de consument aan deze sommatie geen gehoor gaf, heeft de tegenpartij de consument gedagvaard voor de rechtbank Amsterdam. Bij vonnis van 9 november 2016 heeft de rechtbank de vordering van de tegenpartij voor € 55.253,20 toegewezen in verband met privéopnames van de consument. Het door de tegenpartij tegen dit vonnis ingestelde beroep is bij arrest van 2 oktober 2018 verworpen. In dit arrest staat onder meer:

“Het Hof overweegt dat [naam tegenpartij] aldus niet betwist dat de achtergrond van het overdragen van de bankrekening aan [naam consument] en het ondertekenen van de akte was dat hij, [naam tegenpartij], het aan hem over te maken bedrag van € 482.346,31 aan het zicht van schuldeisers wilde onttrekken.”

- 2.4 In 2020 heeft de tegenpartij herroeping gevorderd van het arrest van 2 oktober 2018. De uitvoerder heeft de consument dekking verleend voor de kosten van rechtsbijstand, die zijn vergoed tot aan het verzekerde maximum van € 60.000,-.

- 2.5 Op 18 oktober 2018 heeft de consument bij een notaris in Suriname notulen laten opstellen van de algemene vergadering van aandeelhouders van een vennootschap gevestigd in Suriname, hierna: de vennootschap, waarin staat dat de tegenpartij ontslag is verleend als directeur van de vennootschap en de consument in zijn plaats werd benoemd. Verder staat in de notulen dat de aandelen aan toonder in deze vennootschap werden omgezet in aandelen op naam van de consument in verband met een wijziging in het Surinaamse Wetboek van Koophandel. Bij vonnis in kort geding van 14 februari 2019 heeft het kantonrecht te Paramaribo in Suriname de consument bij verstek veroordeeld tot doorhaling van hem als bestuurder van de vennootschap. In de verzetsprocedure tegen dit verstekvonnis heeft de rechtbank zich onbevoegd verklaard omdat partijen in Nederland wonen. Van de uitspraak in verzet is hoger beroep ingesteld.
- 2.6 Op 17 december 2021 heeft de tegenpartij de consument in Nederland gedagvaard tot teruggave van alle aandelen in de vennootschap. Op 11 december 2022 heeft de consument de uitvoerder verzocht om vergoeding van de kosten van zijn Nederlandse advocaat, onder toezending van de facturen. De uitvoerder heeft de consument per brief van 30 december 2022 laten weten dat en waarom de consument geen aanspraak had op vergoeding. Na handhaving van dit standpunt in de interne klachtprocedure bij de uitvoerder heeft de consument zijn klacht ingediend bij Kifid.

De klacht en vordering

- 2.7 De consument klaagt erover dat de uitvoerder hem geen rechtsbijstand verleent in het geschil met de tegenpartij over het op naam van de consument zetten van de aandelen aan toonder, vanaf het moment dat hij hiervoor op 17 december 2021 in Nederland door de tegenpartij is gedagvaard.
- 2.8 De consument betwist het standpunt van de uitvoerder dat zijn klacht niet behandelbaar is omdat het geschil over de levering van aandelen een zakelijk geschil is en hij dus geen consument is volgens vraag 5 van het Reglement van de Geschillencommissie Kifid. Volgens de consument heeft de tegenpartij zijn aandelen aan toonder in de vennootschap in onderpand gegeven voor de lening die de consument als privépersoon renteloos heeft verstrekt aan de tegenpartij. Het was niet de bedoeling om met de lening geld mee te verdienen. Dat hij in 2018 de aandelen aan toonder op zijn naam heeft gezet, had te maken met een wetswijziging in Suriname dat aandelen aan toonder moesten worden omgezet naar aandelen op naam. Deze omzetting had uitsluitend betrekking op het onderpand voor de privélening in verband met de wetswijziging en had daarom geen zakelijk karakter.
- 2.9 De consument betwist dat zijn aanspraak op de uitvoerder is verjaard. Zijn vordering jegens de uitvoerder was pas opeisbaar op het moment dat hij in Nederland werd gedagvaard. De consument betwist ook dat het om een zakelijk geschil gaat waarvoor hij geen dekking heeft onder de rechtsbijstandverzekering omdat hij de lening als privépersoon heeft verstrekt en deze geen zakelijk karakter had.

Volgens de consument is het standpunt van de uitvoerder dat de feiten die hebben geleid tot het conflict met de tegenpartij voor de ingangsdatum van de rechtsbijstandverzekering liggen onjuist, omdat de consument de lening weliswaar voor de ingangsdatum heeft verstrekt, maar het conflict met de tegenpartij pas is ontstaan nadat hij de aandelen op 18 oktober 2018 op zijn naam had gezet. Dit is ruimschoots na ingang van de rechtsbijstandverzekering op 1 april 2016. De consument betwist ten slotte ook de door de uitvoerder gestelde samenhang tussen de procedure tot herroeping van het arrest van 2 oktober 2018, waarin de uitvoerder al het maximaal verzekerde bedrag aan kosten van rechtsbijstand heeft vergoed, en de procedure over de teruggave van de aandelen in de vennootschap.

- 2.10 De consument vordert vergoeding van de kosten van rechtsbijstand in de Nederlandse procedure met de tegenpartij over het op naam van de consument zetten van de aandelen aan toonder.

Het verweer

- 2.11 De uitvoerder voert verweer tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

Inleiding

- 3.1 De commissie is van oordeel dat de klacht behandelbaar is en zij legt hierna eerst uit waarom. Daarna zal de commissie haar oordeel toelichten dat de consument geen aanspraak heeft op rechtsbijstand (op kosten) van de uitvoerder.

De klacht is behandelbaar

- 3.2 De commissie kan op grond van haar reglement alleen klachten van een 'consument' behandelen. Uit vraag 5 van het Reglement ('*Wie kan een klacht indienen als consument?*') volgt dat als consument wordt gezien een natuurlijke persoon die handelt voor doeleinden die buiten zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit vallen. In verband met rechtsbijstandsverzekeringen, zoals in deze zaak, geldt daarbij de voorwaarde dat het geschil waarvoor een beroep op de rechtsbijstandverzekering wordt gedaan, voortvloeit uit het handelen van de natuurlijke persoon buiten zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit. Vanuit de natuurlijke persoon beschouwd moet het dus om een particulier geschil gaan.¹

¹ Zie o.a. GC Kifid nr. 2018-686 overweging 4.3 en GC Kifid nr. 2022-0965 overweging 3.5, te vinden op www.kifid.nl.

- 3.3 De consument vordert dekking onder de rechtsbijstandverzekering voor de kosten van rechtsbijstand in de Nederlandse procedure waarin de tegenpartij vordert dat de consument de aandelen in de vennootschap op naam van de tegenpartij zet. De consument stelt dat hij de aandelen heeft verkregen als zekerheid voor de door hem privé uitgeleende bedragen. Het gaat niet om een lening voor zakelijke doeleinden. Het gaat immers om een renteloze lening. De uitvoerder stelt hier tegenover dat dit conflict niet los kan worden gezien van de andere geschilpunten tussen partijen. Deze stelling heeft de uitvoerder echter niet verder uitgewerkt. De conclusie van de uitvoerder dat vordering tot levering van aandelen *daarmee* ziet op een conflict in de zakelijke sfeer mist dan ook een onderbouwing. Dat de verkrijging van de aandelen zekerheid was voor de met het oog op de zakelijke investeringen ter beschikking gestelde gelden staat evenmin vast. De commissie passeert de stelling van de uitvoerder en ziet het conflict over de aandelen als een particulier geschil. De klacht is dus behandelbaar.

Zekerheidsstelling had geen zakelijk karakter

- 3.4 De uitvoerder voert als eerste verweer dat het conflict over de aandelen in de vennootschap ziet op het verkrijgen van zekerheid met het oog op zakelijke investeringen en dat daarom niet is voldaan aan het vereiste van artikel 2.1 van de bijzondere verzekeringsvoorwaarden (zie bijlage) dat het conflict verband houdt met iets dat de verzekerde als privépersoon is overkomen. De uitvoerder heeft zijn stelling onderbouwd met een verwijzing naar het geschil over de besteding van de gelden op de bankrekening die op naam van de consument was gesteld. De verwijzing overtuigt niet. Er is geen aanwijzing dat de overdracht/verpanding van aandelen in de vennootschap daarmee verband hield. De commissie verwerpt daarom dit verweer.

Feiten die direct hebben geleid tot het conflict dateren niet van vóór de ingangsdatum

- 3.5 De uitvoerder voert ook als verweer dat er geen dekking is op grond van artikel 2.2 van de algemene verzekeringsvoorwaarden (zie bijlage) omdat de feiten die direct hebben geleid tot het conflict dateren van voor de ingangsdatum. Het conflict waarvoor de consument dekking vraagt, gaat om de vordering van de tegenpartij tot levering van de aandelen in de vennootschap. Het feit dat direct heeft geleid tot dit conflict is dat de consument op 18 oktober 2018 bij de notaris de aandelen op zijn naam had gesteld. De uitvoerder heeft onvoldoende onderbouwd dat het verstrekking van leningen aan bedrijven, de investeringen in bedrijven en de terugvordering van het geld van de bankrekening aanleiding vormden voor het conflict over de aandelen. Het verweer van de uitvoerder dat de feiten die aanleiding zijn voor het conflict dateren van voor de ingangsdatum is daarom ongegrond.

Verjaring

- 3.6 De uitvoerder is verder van mening dat de aanspraak van de consument op rechtsbijstand is verjaard omdat het conflict waarvoor hij dekking vraagt, dateert uit begin 2019 nadat de consument in Suriname werd gedagvaard. Dat de rechtsbijstandverzekering geen dekking biedt in Suriname laat volgens de uitvoerder de meldplicht van de consument onverlet omdat hij op grond van artikel 7:941 lid 1 Burgerlijk Wetboek en artikel 5.2 van de verzekeringsvoorwaarden (zie bijlage) de uitvoerder zo spoedig mogelijk moet informeren over een aanspraak. Omdat er tussen begin 2019 en december 2022 een tijdsperiode van meer dan drie jaar zit, is de aanspraak van de consument volgens de uitvoerder op grond van artikel 7:942 BW verjaard. Dit standpunt van de uitvoerder strookt niet met de vereisten die artikel 7:942 BW stelt. Uit dit artikel volgt dat de verjaring aanvangt de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden. Niet ter discussie staat dat de consument voor de procedure in Suriname over de verkrijging van de aandelen geen dekking had onder de verzekering, maar pas nadat hij in Nederland werd gedagvaard op 17 december 2021. Dit betekent dat de vordering van de consument op de uitvoerder nog niet was verjaard toen hij op 11 december 2022 dekking verzocht voor het geschil over de aandelen in de vennootschap. Het verweer van de uitvoerder dat de aanspraak van de consument op rechtsbijstand is verjaard is daarom ongegrond.

Onrechtmatig handelen

- 3.7 De uitvoerder voert verder aan dat de consument volgens de tegenpartij onrechtmatig heeft gehandeld, waardoor de consument op grond van de verzekeringsvoorwaarden geen recht op bijstand heeft voor vorderingen op grond van (vermeend) onrechtmatig handelen als een procedure is gestart. De uitvoerder heeft dit verweer voor het eerste in deze procedure aangevoerd met enkel een verwijzing naar het dekkingsoverzicht (zie bijlage), zonder onderbouwing van dit standpunt. De commissie passeert daarom dit verweer.

Dezelfde gebeurtenis en kostenmaximum

- 3.8 Tot slot vindt de uitvoerder dat de consument geen aanspraak kan maken op vergoeding van verdere kosten van rechtsbijstand omdat de uitvoerder die al tot het maximaal verzekerde bedrag heeft vergoed in een conflict waaraan dezelfde gebeurtenis ten grondslag ligt. Dit verweer slaagt wel. Op grond van artikel 2.3 van de verzekeringsvoorwaarden (zie bijlage) worden conflicten die het gevolg zijn van dezelfde gebeurtenis als één conflict beschouwd, waarvoor per polis één keer recht is op het kostenmaximum. Een gebeurtenis is dan het voorval of de feitelijke ontwikkeling die redelijkerwijs moet worden beschouwd als de oorzaak van het conflict. Ter zitting heeft de consument toegelicht dat hij de tegenpartij cash geld heeft geleend om dit aan het zicht van justitie en schuldeisers te onttrekken en zo te voorkomen dat daarop beslag werd gelegd. Het op naam van de consument stellen van een bankrekening had hetzelfde motief, namelijk samenwerking tussen de consument en de tegenpartij om beslaglegging te voorkomen.

De commissie volgt de uitvoerder daarom in zijn verweer dat deze conflicten het gevolg zijn van dezelfde gebeurtenis en moeten worden beschouwd als één conflict. De vordering van de consument ziet op het vergoeden van de kosten van externe juridische bijstand. Omdat het kostenmaximum van € 60.000,- al is uitgekeerd door de uitvoerder is de uitvoerder niet gehouden om verdere kosten te vergoeden.

Ambtshalve toetsing

- 3.9 Voor de beoordeling van de klacht is het beding van artikel 2.3 van de algemene verzekeringsvoorwaarden van belang. Dit beding is door de commissie getoetst aan het Europese en Nederlandse (consumenten)recht waarvoor ambtshalve toetsing geldt en de commissie acht het beding niet in strijd met deze regelgeving.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is bindend. Of u tegen deze uitspraak beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2024, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999

Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit het Kifid reglement, de wetgeving en de verzekeringsvoorwaarden

Reglement voor de behandeling van klachten door de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening van de Stichting Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)

5. Wie kan een klacht indienen als consument?

1. Iedereen die als privépersoon een financiële dienst afneemt, kan een klacht indienen. Hiermee bedoelen wij: de natuurlijke persoon die de financiële dienst afneemt voor privéactiviteiten, dus niet voor handels-, bedrijfs-, ambachts-, of beroepsactiviteiten. Als een financiële dienst ook voor zakelijke doeleinden van de natuurlijke persoon is afgenomen, dan mogen die doeleinden niet overheersen.

Burgerlijk Wetboek

Boek 7 Bijzondere overeenkomsten

Artikel 942

1. Een rechtsvordering tegen de verzekeraar tot het doen van een uitkering verjaart door verloop van drie jaren na de aanvang van de dag, volgende op die waarop de tot uitkering gerechtigde met de opeisbaarheid daarvan bekend is geworden. Niettemin verjaart de rechtsvordering bij verzekering tegen aansprakelijkheid niet voordat zes maanden zijn verstreken nadat de vordering waartegen de verzekering dekking verleent, binnen de voor deze geldende verjarings- of vervaltermijn is ingesteld.

Algemene polisvoorwaarden 10-2020 Rechtsbijstandverzekeringen DAS

2. Voor welke hulp bent u verzekerd?

(...)

2.2 Conflict

DAS geeft u juridische hulp, als u verzekerd bent op het moment dat het conflict ontstond. Ook de feiten die direct hebben geleid tot dit conflict, moeten hebben plaatsgevonden tijdens de looptijd van deze verzekering. U krijgt alleen juridische hulp als u nog niet wist (of kon weten) dat u deze hulp nodig zou hebben toen u de verzekering afsloot. Bij twijfel is het aan u om aan te tonen dat u dat nog niet wist (of kon weten). U moet uw verzoek om juridische hulp indienen binnen de looptijd van deze verzekering. Dient u een nieuw verzoek in als uw verzekering al is geëindigd? Dan krijgt u daarin dus geen juridische hulp

2.3 Vraagt u juridische hulp in meerdere conflicten?

Conflicten die het gevolg zijn van dezelfde gebeurtenis worden beschouwd als één conflict. Onder gebeurtenis wordt verstaan het voorval dat of de feitelijke ontwikkeling die redelijkerwijs moet worden beschouwd als de oorzaak van het conflict. Per polis heeft u recht op één keer het kostenmaximum dat voor dat conflict geldt. Dus niet meerdere keren

5.2 Wat verwacht DAS van u?

Heeft u juridische hulp nodig en wilt u gebruikmaken van uw verzekering? Dan moet u dit zo snel mogelijk bij ons melden. Wij kunnen u dan zo goed mogelijk helpen. (...)

Bijzondere polisvoorwaarden 122 (1-2018) DAS voor Particulieren Totaal

“2. Wanneer kunt u juridisch hulp van DAS krijgen?”

2.1 Alleen als privépersoon

U bent alleen verzekerd als privépersoon. U krijgt dus alleen juridische hulp van DAS, als u een conflict hebt over iets wat u als privépersoon is overkomen of wat u als privépersoon hebt gedaan. Dit geldt ook voor de personen die samen met u op deze polis meeverzekerd zijn.

Wat is een privépersoon?

Wat betekent dat, als privépersoon? Werken in loondienst is bijvoorbeeld iets wat u doet als privépersoon. Of vrijwilligerswerk. Een voorbeeld van iets wat u niet doet als privépersoon: als u op een andere manier geld verdient dan door werk in loondienst of als ambtenaar. Bijvoorbeeld als u (zelfstandig) ondernemer, zzp'er of freelancer bent, of ermee bezig bent dat te worden. Of als u een functie hebt als (statutair) bestuurder of commissaris van een rechtspersoon (zoals een stichting of een besloten vennootschap)."

Dekkingsoverzicht

Onderwerp

(...)

Onrechtmatig handelen door uzelf

U krijgt geen juridische hulp bij conflicten

Die ontstaan omdat iemand van u schadevergoeding wil hebben omdat u onrechtmatig zou hebben gehandeld.

Let op! Wij geven u alleen juridische hulp om u hiertegen te verweren. Als u toch aansprakelijk bent, betalen wij niet de schadevergoeding.

(...)

U krijgt geen juridische hulp

Als u in deze conflicten juridische hulp krijgt van DAS, en uw tegenpartij een procedure start. Dan krijgt u vanaf dat moment geen juridische hulp meer.

Let op! Krijgt u geen juridische hulp meer van DAS? En oordeelt de rechter later dat u niet onrechtmatig hebt gehandeld? Dan vergoedt DAS alsnog de redelijke en noodzakelijke kosten van rechtsbijstand door een advocaat